

tis
Hengelo

december 2014

tis Hengelo
december 2014

Ambassade van Bukistan, Hengelo
2014

Inhoud

Bennie Sieverink – Rozenwater	5
Bennie Sieverink – Havenstad	6
De heer Rubinsuk – Abenteuer	7
Edo Zupan presenteert Willie Beckmans	9
Nannette Lindenberg – De ENCI	13
Eghard Kolste – Op en aan de Markt in Hengelo	15

Bennie Sieverink

Rozenwater

Soms ben ik bang
dat ik mijn beste tijd gehad heb
de tekenen dienen zich aan
geen twintig meer zegt de dokter
en dat klopt ook wel
ik ben steeds minder uit
op nieuwe ervaringen.

Nodig eens naar kapper Jos
hij knipt alleen op afspraak
is vijfenzestig geweest
je zou het hem niet zeggen
wel veel van zijn klanten
dagelijks troont oude glorie
hoog op de kappersstoel.

Vandaag een voetbaltrainer
van de gouden generatie
haarinplant op zijn kruin
en een matje in zijn nek
zijn evenbeeld spiegelt zich
aan de namen van weleer
hier zingen ze nog rond.

Bennie Sieverink

Havenstad

Een fietser steekt de lege markt over
met een boog om de plek van de viskraam
waar de tegels wit zijn uitgeslagen.

Een breiwerkje kleurt een vuilnisbak
iemand probeert er nog iets van te maken
dit is Hengelo ten voeten uit.

Stad van de trein naar Berlijn
van beren op een DDR-groot plein
maar dan zonder parades.

Als we het kanaal eens doortrekken
de huizen spiegelend in het water
het marktplein als binnenhaven.

Schipper Wiebe verft zijn boot
en blonde Nel haar lippen
meteen al een heel andere stad.

De heer Rubinsuk

Abenteuer

Ik had de vrouwtjes voor een lange vakantie naar India gestuurd. Zodoende was te gast in het Hengelose stadhuis.

Ik moest een nummertje trekken voor het bevolkingsregister en omdat ik niet meteen aan de beurt was keek ik verder dan mijn neus lang was.

In de hal van het stadhuis was een presentatie te zien van kunstuitingen, gefabriceerd door deelnemers van Atelier Artistiek.

Een van de schilderijen betrof het resultaat van een samenwerkingsverband van twee kunstenaars, te weten de heer Buursink en de dame Steinmeijer.

De titel van het schilderij intrigeerde mij.

Het was een soort boslandschap met als titel *De lichte strepen zijn van haar, de donkere strepen zijn van hem, en de rode stippen van beiden.*

Mijn gedachten dwaalden af naar mijn jonge jaren in het schone Sudetenland. Bij ons thuis hadden wij een piano. Te pas en onpas speelden wij op dit instrument. Men fluisterde dat zelfs Franz Liszt op onze 'Emil Auberon' zijn diepere gedachten heeft toevertrouwd.

Ik kan rustig zeggen dat onze piano het een en ander heeft beleefd.

Thans geniet het bejaarde muziekinstrument van een goede oude dag in de Hengelose Cronjéstraat.

Vroeger stimuleerde de lokale overheid het musiceren. Tijdens deze soirees was het druk in ons Sudetenhuisje. Veel dorpsbewoners beluisterden onze concerten.

Wij beoefenden het edele pianospel op socialistische wijze. Dat wil zeggen, onze gehele familie stond tijdens een muziekstuk achter de piano. Vervolgens speelden wij achter elkaar enige fragmenten. Ik, als kostganger opende het recital. Na een aantal maten gespeeld te hebben gaf ik het stokje aan mijn oudste dochter. Nadat ook zij een paar maten gespeeld had stonden haar jongere zusje of broertje klaar om het over te nemen. Let wel, in een en hetzelfde deeltje!

Gemeenschapzin stond bij ons hoog in het vaandel. Ons lievelingsstuk was *Carnaval* van Robert Schumann. Gedurende die muziek stonden wel 20 lieve kindertjes te wachten op hun beurt.

Zoals gezegd, opende ik. ♪ POMpom...POMpom...PAMPaaam, PAM paaam, pam pam papam, pamhapamhap (eh) pamhaampapampam.. ♪

Verder ging ik niet. Maar de juiste toon van het *Carnaval* was gezet!

Hannelore vervolgde. Na mijn majestueuze aanhef! Het muziekstuk werd besloten met een optreden van moeder de damalige Frau.

Ik wil maar zeggen: Eendracht maakt macht. Dit geldt niet alleen voor ons gezin en onze heilige klanken. Maar ook voor een boel andere zaken. Meneer Buursink en mevrouw Steinmeijer hebben dat uitstekend in de gaten.

Mensen! Onthoud die namen!

Nijntje De musical, Jip en Janneke De musical, Buurman en buurman De musical, Zorro De musical, Ciske de Rat De musical, Hengelo De musical, Urinetown De musical, Toon De musical, Soldaat van Oranje De musical, Mary Poppins De musical, Je Anne De musical, Herinnert u zich deze nog De musical, De gelaarsde kat De musical, Pippi Langkous De musical, Notre Dame De musical, Aïda De musical, Maria Calla De musical, Spamalot De musical, Mamma Mia De musical, Watersnoodramp '53 De musical, Cyrano de Bergerac De musical, Geert Wilders De musical, Pinnokkio De musical, Freddy Mercury De musical, Het koningshuis De musical, De heks van Ambt Delden De musical, Titanic De musical, Cats De musical, Klein Duimpje De musical, Soldaat van Oranje De musical, De vuurwerkramp De musical, Airport Twente De musical, Sartre De musical, Pol Pot De musical, De producers De musical, Saturday Night Fever De musical, Burn the floor De musical, Kruimeltje De musical, Soap De musical, Daddy Cool De musical, Cabaret De musical, Les Misérables De musical, Petticoat De musical, Legally Blonde De musical, Thomas de Stoomlocomotief De musical, Zwingly De musical, Oorlogswinter De musical, Ramses Shaffy De musical, Gert en Hermien De musical, Daydream (=New Monkees) De musical, Hoe overleef ik (zonder) liefde De musical, Joran van der Sloot De musical, The Who's Tommy De musical, Tupperware De musical, Tijn Uilenspiegel De musical, In de schaduw van Brel De musical, Het hemelbed De musical, Miss Saigon De musical, De Jantjes De musical, Ollie B. Bommel en Tom Poes De musical, Fame De musical, Diana De musical, Peter Pan De musical, Ik Jan Cremer De musical, Boefje De musical, Godfried De musical, Willeke De musical, Daar doen we 't voor De musical, Kamer 119 (Archiveringspassies) De musical, Amsterdamse Jantje De musical, Menthol De musical, Albert Heijn De musical, Marijke en Guusje De musical, De Heer Rubinsuk De musical..

Mensen! Vooral die laatste musical is belangrijk!

PS: Combinaties van musicals is mogelijk!

Edo Zupan presenteert:

Willie Beckmans

Uit verschillende gesprekken bij Willie thuis aan de keukentafel, met 'n kop koffie kwamen verschillende verhalen en gedachten naar voren.

Enkele presenteer ik hier.

Kunst in wording

Langs de Enschedestraat in Hengelo, staat een bord met de volgende tekst: 'NIETS IS, ALLES WORDT'. Dit geldt, volgens Willie, ook voor zijn werk.

Het is er niet zomaar ineens, maar het moet ontwikkeld worden. Het gaat erom, op het juiste tijdstip te (kunnen?) stoppen. Het werk van Willie, dat in deze uitgave getoond wordt, heeft dit stadium nog niet bereikt. Willie wil nog veel verder gaan dan de plakband-fase.

Realiteit <-> fantasie

Willie beweert dat de realiteit voor hem interessanter is dan de fantasie.

Wie had de bankencrisis uit 2008 kunnen voorspellen? Of de verdwijning van een lijnvliegtuig uit Maleisië?

Willie plukt graag reële vormen uit de flora en fauna om hem heen. Al combinerend ontstaat een beeldverhaal dat iets vertelt over zijn werkelijkheid.

Kunstenaar <-> tape-ist

De mooiste kunst wordt gemaakt door mensen die niet de bedoeling hebben kunst te maken. Denk aan de grottekeningen van de prehistorische cro-magnonmensen en de droomtekeningen van de Aboriginals, of aan de Afrikaanse bezweringsmaskers.

Daarom noemt Willie zichzelf geen kunstenaar maar een tape-ist, omdat hij met plakband werkt.

ck in het midden en een s aan het eind

Toen ik Willie voor het eerst in Hengelo ontmoette, jaren geleden, vroeg ik hem naar zijn achternaam.

Wille antwoordde: Beckmans met ck in het midden en een s aan het eind.

‘Waarom zijn die ck en die s voor jou zo heel belangrijk?’ vroeg ik hem. ‘Ik ben toch een Nederlander en een kunstenaar en niet een ...?’

Ik denk hier vaak over na als ik aan Willie denk.

Willie tape-ist

Willie leeft niet voor en met zijn kunst ... maar Willie IS zijn kunst en hij IS zijn tapeïsme. Hij leeft in het hier en nu, maar zijn tapeïsme is van morgen.

Nannette Lindenberg

De ENCI

± 1977-1981

De plek waar wij vroeger als kinderen speelden heette de ENCI. Of ik het zo goed gespeld heb, weet ik eigenlijk niet. Zo schreef ik het als kind, en dat was toen de goede spelling voor mij. De ENCI zat achter de Parallelweg SS en aan de Tweekelerweg (daar heeft ook nog de Grote Één gezeten). En wie herinnert zich nog die oude huisjes die tegenover de ENCI stonden, bij het muizentunneltje) en achter die oude huisjes was de Hengelosche bierbrouwerij: de lucht die dat bedrijf produceerde vergeet ik ook nooit meer.

Er liep nog een treinspoor door het ENCI-gebied, een spoor dat ook over straat liep (Berflo Es-Veldwijk) richting station. Dat spoor diende voor treinwagons die laadden en losten bij een toenmalige cementfabriek/opslag. Ik heb die wagons ook zien rijden toen die fabriek nog in werking was.

Dat stuk grond was een groots speelterrein voor kinderen uit de buurt. Inmiddels reden er geen treinwagons meer en de fabriek was niet in gebruik. Regelmatig werd er fikkie gestookt (soms mét autobanden) of met brommertjes gecrost door grote kleine stoere jochies. Er werd ruzie gemaakt en weer bijgelegd. Als kind leerde je veel van elkaar. Er liepen honden los, dat zag je in die tijd wel vaker. Onze hond liep ook altijd los. Soms liep die alleen of schooierde achter ons aan.

Eindeloos verstoppertje spelen was mijn favoriet!

Er waren veel bremstruiken die elk jaar geluidjes maakten. Dat vond ik bijzonder. De zaadhulzen knapten op een bepaald moment open. En dat knappend geluid was heel specifiek op dat terrein. Tussen de struiken die daar in grote getale groeiden tussen de schaarse bomen, werden ook hutten gebouwd. De ene hut nog spectaculairder dan de andere. Dat zat 'm vooral in materialen en de grootte. Soms bouwden groepjes kinderen tegelijkertijd hun hut. 's Avonds gingen mijn broertje en zusje stiekem kijken in zo'n hut, die bijna altijd onder de grond was. Met een plafond gemaakt van hout, planken en andere vindzels.

We mochten absoluut geen vuurtje maken in zo'n zelfgebouwde ondergrondse. Mocht niet van mijn moeder. Uiteraard. Levensgevaarlijk. Dus gingen we een vuur maken. Wij stonken een uur in de wind, waren vies van de rook en zand en mijn broer had soms geen wimpers meer. Vooral mijn broertje en mijn zusje waren echte schoffies.

Soms maakten we ook wel eens wat engs mee, zoals die keer dat mijn zusje

en ik op de Tweekelerweg liepen en er een brommer langsscheurde. Die jongen schreeuwde iets naar ons waarop wij weer reageerden. Toen de brommer een eindje verderop zich omkeerde, bedachten wij ons geen moment en gingen wij ons verstoppen op de ENCI, wij kende immers de beste verstopplekken. Die brommer reed langs ons, stopte en ging zoeken. Dat was echt zó eng! Dat vergeet ik nooit meer. Hij heeft ons gelukkig niet gevonden en reed toen weer weg. Onze harten gingen tekeer! Snel zijn we naar huis gerend.

Af en toe ging het alarm af bij de Grote Één, dan keken wij uit ons slaapkamerraam of wij nog boeven zagen lopen over het dak van de Grote Één. Ons huis stond aan de Parallelweg. Mijn vader ging dan weleens met onze bouvier Cita naar buiten. De politie kwam ook. De politie liep ook over het dak met grote zaklampen. En onze conclusie was dat de boeven uiteraard naar de ENCI gingen. Misschien wel verstoppen in één van die hutten.

Eghard Kolste

Op en aan de Markt in Hengelo

Een verhaal schrijven over de binnenstad van Hengelo. In de jaren 50 van de vorige eeuw werd er nog flink gebouwd, gesponnen, gedraaid, gegoten in en rond het centrum van Hengelo dat in de oorlog flink beschadigd was door de bombardementen in de oorlog.

Toen wij in 52 op de markt kwamen en ik nog naar de kleuterschool aan de Drienerstraat werd gebracht begonnen mijn ouders een cafetaria in het centrum. Mij moeder draaide de zaak aan de Markt met onze kok Harrie.

Mijn vader werkte bij Delta aan de Enschedesestraat en verkocht vloeistofpompen met als rayon Oost Nederland.

In die tijd waren er meestal grote activiteiten op de markt. De warenmarkt die bestond uit groente en fruit aan de kant van het Telgenflat aan de zuidkant van de markt. Een breed looppad in het midden van de markt stak je over naar de stoffenkant en kleinvak.

Stoffen en groente en fruit. Dat was het 50 jaar geleden.

In die tijd stonden op woensdag en zaterdag de standwerkers rondom de Markt. Wat werd er verkocht? Speciaal materiaal om pannen te dichten. Hiermee 'laste' je de gaten dicht. boven het vuur van het gascomfort.

Zolang er water in de pannen bleef had je geen last dat de gaten er weer invielen.

Ook opmerkelijk was Menthol, de eerste donkere man in Hengelo die tandpasta verkocht. Je tanden werden zo sterk dat je met je tanden een stoel omhoog tilde. Ook standwerkers die pennen verkochten. Allerlei kleuren alles plastic en twee handen vol voor 10 gulden.

Vaak mocht je de man helpen en werd je als zes jarige op de marktkraam gezet en mocht je alle pennen vasthouden. Als dank voor het helpen kreeg je een pen. Wat was je daar blij mee.

Ook had je een standwerker met de fluitketel. Hij verkocht speciale stiften, waarmee hij een streepje op het glas zette en moest uitpoetsen. Boven de waterdamp besloeg het glas niet meer boven de waterdamp. dat was nog niet alles want in de badkamer besloeg de spiegel niet meer. (het geheim: witte handzeep die

in lange blokjes werd gesneden en in zilverpapier werd verpakt en in de koffer werden gelegd).

Dan had je Ger, die verkocht veel dingen die onuitgepakt bleven. zeg maar 15 cadeaus voor 10 gulden. keurig ingepakt en de koper werd gewaarschuwd het niet uit te pakken. de mensen die het niet kochten zouden spijt krijgen, vanwege hun gierigheid en niet de durf hebbend zo veel mooie cadeaux te kopen. Eén pakje bevatte iets antieks, heel oud en kostbaar. Gaf veel warmte af en uniek om in huis te hebben. De tien gulden zou niet voor niets geïnvesteerd zijn. Als je de durf had om tien gulden aan Ger te geven, dan had je fantastische pakjes gekregen met een meerwaarde die de tien gulden ver zou overstijgen.

Natuurlijk kwamen de bijzondere huishoudhulpen als eerste op de markt gepresenteerd.

De Blitzhakker een ding waar je op slaat en een ui in 6 klappen versnipperd hebt.

De messenslijpers. de Blikopeners en niet te vergeten de Teflon pan.

Jopie Huizing stond in de jaren 70 regelmatig voor onze zaak de pan te demonstreren.

Niets bakte aan. Zelf zonder boter of vet was de pan een uitkomst. Om zijn woorden kracht bij te zetten goot hij regelmatig een flesje koffiemelk in de pan en vergat dit. Het gevolg was dat wij de stank in de zaak kregen van verbrande koffiemelk. Niet te harden. Maar de pan kon ertegen.

We zijn nog nog een keer in die tijd naar Brandpunt in de Markt geweest op uitnodiging van Jopie. Hele avond opnames maken voor half uur uitzending.

Als goedmaker denk ik voor de stank van verbrande koffiemelk.

In die jaren 60 en 70 zag je ontzettend veel overalls over de markt lopen en inkopen doen op woensdag. Achter op de overall de namen van Heemaf, Hazemeyer, Stork en KNKS en Dikkers. voor de boodschappen, visje of friet. Daarmee was de keus van eten op markt gemaakt.

In de jaren 70 hebben we de zaak overgenomen. Bestond toen uit de helft van het pand met een verkoopprogramma van ijs, slagroom milkshake limonades, koffie, en de frituur en hamburgers.

De ijsprijs was toen 25, 35 en 50 cent. We draaiden alleen vanille ijs met 16% melkvet. Friesche Vlag. Weinig keus in smaak maar deze smaak was perfect.

Hoogtijdagen waren de Hengelose Kermis. Samen met buurman Misana draaiden we ieder voor zich mooie drukke dagen van smorgens 8 tot s'nachts twee uur. we hadden de containers gevuld met draaiende spiegels van Henk de Poorter vlak op de zaak staan. Verzekerd van goede Amsterdamse muziek. Op de

vrijdag was het altijd gratis draaien voor de bijzondere scholen en ijs.

De kermis speelde zich hoofdzakelijk op de Markt, Brinkstraat Enschede-sestraat en Telgen waar de ponys liepen en de emmer 'gloor' voor de schoonmaak.

Na de renovatie van het stadserf werd de kermis uitgebreid. Groter en langer in tijd. In het begin was de Hengelose kermis drie dagen. Eerste dag kijken wat er allemaal stond. Lange draaitijden, de tweede dag ook kijken en de derde dag overal in. Je kon dan s'avonds over de koppen lopen.

In de loop van de jaren is de kermis uitgebreid, groter geworden meer muziek en bredere gangpaden. Van de oorspronkelijk 3 dagen naar 5 dagen.

Wat gebeurde er nog meer op de markt.

Lichtlindes die zich nooit in Hengelo hebben thuis gevoeld. Mooi staaltje techniek, maar nooit aangezet.

Beren op de Markt. Filmvertoning, muziek op de markt, straattheater, modespektakel, koninginnedag,

Kunst op en aan de Markt.

Met ingang van de jaren 90 hebben we in onze mooie ronde zaak de muren beschikbaar gesteld voor Hengelose kunstenaars. Expositieduur meestal 6 weken.

Bij het Torenproject liepen wij parallel met de expositie in de toren. Fantastische, spraakmakende, kleurrijke werken. Onze kunstboeken bevatten vele zeer uiteenlopende reacties.

Dus naast de cappuccino en appelgebak of cake en ijs kon je bij ons genieten van de hedendaagse kunst.

Mooie tijd.

Auteurs

Bennie Sieverink woont in de Hasseler Es en volgt het gemeentenuws voor weekblad *De Roskam*. Daarin heeft Sieverink ook een dialectcolumn. In zijn vrije tijd schrijft hij gedichten, zowel Nederlandse als Twentse.

Dit heerschap, **Rubinsuk** dus, is geboren in het Tsjechische deel van Duits Sudetenland. In zijn jonge jaren verhuisde hij met zijn ouders naar Nederland. Ze gingen wonen in Hengelo. De Heer Rubinsuk is stellig in alles wat hij zegt, heeft over veel zaken een eigen mening en is behoorlijk eigengereid. Hij is typisch iemand met een nogal grote mond maar met een klein (gouden)hartje. Deze liefhebber doet het erg goed als pater familias van zijn grote gezin.

Nanette Lindenberg: een druk baasje, heeft veel plezier in het leven en kan zichzelf af en toe niet meer bijhouden. Is moeder, studeert voor kinderyogadocent en is theatermaakster en speelster bij het improvisatietheatercollectief Waarvan Akte!

Eghard Kolste bestierde ruim twintig jaar, samen met zijn vrouw Hanneke, Lunchroom Kolste. In deze, door velen genoemde, kunstroom boden de Kolstes beeldende kunst een podium door o.a. de wisselende tentoonstellingen. Menig kunstproject is in lunchroom Kolste, onder het genot van een kopje koffie en appelgebak, geboren.

Inhoud voorgaande nummers:

tis Hengelo, mei 2013

Wim van Broekhoven - Wraak in de Kasbah

Ton Overtoom en Hermien Embsen presenteren:

    Maria da Graça Cabral Oliveira de Andrade

Marijke Agterbosch - Kleurrijk

Steeff Brüggenmann - Het Huis

Bennie Sieverink - Het Zoalt / Het Zout

tis Hengelo, juli 2013

Jan van der Staak - Ontbruisen

John Heymans - Kasbah

    - Berflobeek

    - Levenstrap

    - Metropool

Steeff Brüggenmann presenteert Jop Horst

Chantal Uylen - Galerie Lans Uylen

Diana de Vries - Waar de bloemenman de bollen en bloemen op een kar zet

tis Hengelo, november 2013

Fred van de Ven – Scheve Theo

Clara Geerdinck – Uit het dagboek van een part-time snackbarmedewerkster

John Heymans – Drienerbeek

Chantal Uylen presenteert Guusje Beverdam

Sylvia Hubers – Drie keer Hengelo

Theo Benen – De Snor 1970 – 1982

Colofon

tis Hengelo, december 2014 is een uitgave van Ambassade van Bukistan en verscheen december 2014 in een oplage van 60 exemplaren.

Op de middenpagina's presenteert Edo Zupan de kunstenaar Willie Beckmans.

Redactie: Jan Knigge, Ricardo Liong-A-Kong
Vormgeving en illustraties: Ricardo Liong-A-Kong

Dit is de vierde en laatste *tis Hengelo*.

tis Hengelo is een project van Ricardo Liong-A-Kong en bestaat uit een serie van vier publicaties in beperkte oplage. Elke publicatie bevat teksten van Hengeloërs of teksten over Hengelo. Op de middenpagina's staat een Hengelose kunstenaar centraal. Degene die deze kunstenaar presenteert, is ook een begunstiger van de serie: de betreffende publicatie wordt door hem gefinancierd.

Tja, *tis Hengelo*.

Per publicatie krijgen begunstiger, kunstenaar en auteurs een aantal exemplaren. De overige exemplaren zijn op (per uitgave wisselende) verschillende locaties gratis af te halen.

tis Hengelo compleet is een bundeling van de vier verschenen *tis Hengelos*.
tis Hengelo compleet verschijnt in beperkte oplage in januari / februari 2015.
Voorinschrijven is mogelijk tot 1 januari 2015; verkoopprijs € 35,-.

Meer informatie: www.bukistan.nl/tishengelo

Ambassade van Bukistan
Postbus 226
7550 AE Hengelo
www.bukistan.nl
ambassade@bukistan.nl

